

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Oszályozás

362.92

Szerző:

Cím: De Monzie szenátor a vagonlakók közt

Hely

Idő

"1920"

Forrás:

Magyarország

Személy

Helyszám

Bp.

(Hely)

1920. XI. 3.

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

De Monzie szenátor a vagonlakók közt

Bizottság a nyomor városában

Budapest, november 2.

(A Magyarország tudósítójától.) A novemberi közből dermedten bontakozik ki az alvó vagonváros. A nyugati pályaudvar feől néhány lefojtott kiáltás röppen errefelé, egy tolatómozdony kintlódva vergődik előre és nagy, gomolygó gőzfelhőt köp a csöndes marhakocsik fölé. A sinek között egy kis tyúk kapargál, csak ez jelzi, hogy didergő emberek gubbasztanak a vagonok mélyén. Néha hosszan felsír egy csecsemő, s utána az anya duruzsoló babusgatása hallatszik. Biztosan még egy kendőt burkolt a pólya fölé, hogy a visító csöppséget megvédje a hidegtől.

Komor és lesujtó a zárt kocsi végtelen sora. Október végének vasárnapján arra ébredtek a vagonlakók, hogy lavórjukban megfagyott a víz és a tolbajtó hasadékán beretvaélesen hatol be a hideg. Sokan ki sem bujtak a paplan alól és ágyban töltik az egész napot. Később már egyre több kiáltás tör elő a kihaltak látszó nyomortanyák mélyéből, türelmetlen gyermekek sivalkodnak. Egy szederjes arcú asszony szatyorral a kezében remászik a vagon létráján és visszakiált az apróságokból:

— Ne merjetez kibujni az ágyból, mert megfagytok.

Szemébe könyvet facsar a hideg, szipogva, fáradt léppéssel eltűnik valahol a fűtőház mögött. A kocsi mellett halmokban emelkednek a Máv. szénrakásai, ehhez azonban nem szabad hozzányul-

niok, és a szerencsétlen hontalanok a szén szomszédságában dideregnek és fásult arccal nézik a vagonban felszerelt hideg vaskályhát, melynek fekete csöve, áttörve a kocsi tetefét, füst nélkül mered az égnék.

A nyugati pályaudvar üvegsarnokánál egy nemzetiszíni karszlagos ember áll. Erdélyből menekült tanár, ő is vagonlakó. Kémlelve néz a bejárat felé, egyszerre odafut a vagonlakók hivatalába és bekiált az ajtón:

— Jönnek már.

A következő pillanatban kitödulnak a peronra a Menekültügyi Hivatal emberei. A pályaudvaron pedig közeledik a bizottság. Az emberek már megszokták ezt errefelé. A vagonlakóknak minden nap kijut belőlük egy. A bizottság élén Bethlen István gróf halad Fouché francia megbizottal, utánuk pedig Demonzie szenátor báró Horváth Emil népjóléti államtitkárral. Mély kalapemelés, az urak kölcsönösen üdvözlik egymást és elindulnak a vagonváros felé.

Szomorú és lesujtó látvány, amint a két finom francia arcukon döbönt csodálkozással végigmegy a nyomoruság utcáin. A megbizott szigorú, megtermett francia ur, a nagy nemzet minden méltóságát képviseli, csak a hidegtől vörösrora rontja le kissé megjelenésének ünnepélyes hatását. Demonzie élénkebb és fürgébb, érdeklődéssel néz maga köré, jobb lábát kissé maga után húzza, talán egy régi párba emléket sétáltatja a vagonváros utcáin. Élénken társalog, minderre van egy megjegyzése, de azért a világ minden kincséért el nem szólná magát. Am okos arcáról semmi diplomácia sem tudja eltüntetni a szána-lom kifejezését.

Amerre a bizottság elhalad, megdöngetik a vagonok oldalát, mire a tolbajtó résén egy-egy szomorú arc jelenik meg. Ez a kis rés is elegendő ahhoz, hogy a francia urak meglátásán a nyomoru-

ságos odukat, melyekben egy-két törött bútor szomorkodik, de sok helyütt még ez sincs és ládából összeróit asztalok és székek képezik a család egyetlen vagyonát. Minden új vagon egy új parasz. Sokan már a második telet töltik itt, egy asszony betegen fekszik a vagonban, mert leesett a lépcsőhöz szolgáló létráról és belső vérzést kapott. Egy sovány, megviselt anya sirva meséli, hogy háromhónapos kis gyereke, ki világrajöttékor három kiló és husz deka volt, most két kiló és hatvan deka és napról-napra jobban fogy. Oly nagy és megrendítő a nyomor, hogy az urak nem fojtathatják el egy-egy fölkiállást. De csak a szánakozásra van szavuk, s azokat a jelenségeket, amelyek ezeket a szomorú állapotokat előidézték, óvatosan elkerülik. A két francia csupán két jóérezsű és részvétellel telt uriember, akik szánakozva csóválják fejüket. Demonzie néha félrevonja a francia megbizottat, ilyenkor fojtott hangon tárgyalnak egymás között valamit és a magyarok e purparlék alatt reménykedve néznek össze.

Közel egy órát töltenek a vagonvárosban. Mindent meghallgatnak, mindent észrevesznek, aztán titokzatos arccal vonulnak el. Az autó már vár rájuk a pályaudvar előtt, s míg eltűnnek a vasuti sinek távlatában, a nyugalmukból fölriasztott vagonlakók szomorúan néznek össze. Azt számolgatják, hogy hányadik volt ez a bizottság, a arra gondolnak, hogy mennyi minden szépet és jót ígért az a sok ur, aki erre járt. A télre gondolnak, amely már itt van és napról-napra szigorubb és kegyetlenebb lesz, didergő gyermekeikre, egy kis tűzifára, egy apró, meleg, holdog zugra, talán az erdélyi bubos kemence padkájára... De ekkor a francia urak már messze száguldanak az automobilon.